

A márianosztrai Bazilikában sétálva

A hajó hosszanti falával egy síkban álló, nyugatra néző toronypár között timpanon zárja le az oromzatot. A templom szentélye a keleti oldalon a nyolcszög öt oldalával zárul, melynek gótikus támpillérei eredetiek, azokat a barokk átépítés során sikerült megőrizni.

A hajó hosszanti falával egy síkban álló, nyugatra néző toronypár között timpanon zárja le az oromzatot

A templom déli, külső oldalán, a szentély és a hajó csatlakozásánál az altemplomi lejárati kettős vasajtaja található. A templomba belépve a pillérpárok a templomhajót két boltszakaszra osztják, a kettős hevederívek között kápolnák, azok felett balusztrádos karzatok helyezkednek el. A nyugatra nyíló bejárat felett, a két templomtorony között áll a karzat az orgonával.

A nyugatra nyíló bejárat felett, a két templomtorony között áll a karzat az orgonával

A festett üvegablakokon Árpád-házi Szent Margit, Magyarországi Szent Erzsébet, Nagy Lajos, Boldog Özséb, Remete Szent Pál és Szent Anna a gyermek Máriával ábrázolása látható.

A szentély és a főoltár

A gótikus keresztboltozatos szentélyben álló, fából faragott barokk főoltárt, valamint a templom hat mellékoltárát Hont vármegye és Koháry István országbíró adományából Hasenmiller János pálos szerzetes tervezte és faragta 1724 és 1728 között.

A főoltár magas, hármastagozású, kétemeletes, a boltozásig érő retablóján központi helyet foglal el a czestochowai csodatévő Fekete Madonna kegykép másolata. A kép 1984-ben került a mai helyére, korábban a bal oldali torony alatti kegykápolnában állt, ami ma a Fatimai kápolna. A kegyképtől balra az oszlopok között kialakult fülkékben előbb Remete Szent Pál szobrát láthatjuk, mellette pedig püspöki ornátusban Szent Ágoston áll. Az oltárképtől jobbra Remete Szent Antal és a keresztet tartó Szent Jeromos szobrai helyezkednek el.

A főoltár a Fekete Madonna kegykép másolatával

Az oltárkép felett, a második szint fókuszát a Szentháromság szoborcsoport alkotja, melytől balra az első Árpád-házi király, Szent István (1000-1038) szobra, míg jobbra az utolsó Árpád-házi király, III. András (1290-1301) lányának, Boldog Erzsébetnek a szobra áll, aki a svájci Töss domonkos kolostorában életszentség hírében halt meg. A második szinten bal szélén, Szent István szobra mellett Aquinoi Szent Tamás szobra kapott helyet, míg a jobb szélén V. Celestin pápa (eredeti nevén: Pietro da Morrone) szobra látható. A monumentális főoltárt a Sátánt legyőző Szent Mihály főangyal szobra zárja, melyet jobbról és balról két-két angyal vesz körül. A szentély bal oldalán nyíló kőkeretes ajtó – melynek zárókövében a [Pálos Rend](#) címerét

láthatjuk – a sekrestyébe vezet. A szentélyt és a templomhajót elválasztó diadalív bal oldalának pillérén függ a sokszögű szószék.

A szószék

A hangvetőt angyalok tartják, csúcsán a sugárkoszorús Jó Pásztor-szobor áll, míg a szószék kosarának szélén az evangélistákat megformáló szobrok ülnek.

A diadalív két oldalán, a főoltárral párhuzamosan két mellékoltár látható, **balról Remete Szent Pálé, jobbról pedig Az Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe oltár**. A kétszintes faoltár első szintjén Remete Szent Pál oltárképe van a központban, míg a kép balján egy pálos novicius alakja, jobbán Boldog Kuno szobra áll.

Remete Szent Pál oltár

A felső szinten – a legenda Szent Istvánt megkeresztelő, 997-ben lengyel földön mártírhalált halt – Prágai Szent Adalbert bencés szerzetes (az esztergomi főszékesegyház az ő nevét viseli) képét a vértanúság palmaágával Boldog Csepelényi György és Teisz Henrik pálosok szobra keretezi. Az oltár retablójának csúcsán Immaculata szobor köti össze az Eget a földdel. Remete Szent Pál és Prágai Szent Adalbert képei között a Nádasdy címer látható.

Az Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe oltár

A főoltárral párhuzamosan, a diadalív jobb oldalán áll Az Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe oltár, melynek kétszintes felépítése, tagozása azonos a Remete Szent Pál oltáréval. Oltárképe 1760-tól az Öt Szent Seb Társulat főoltára volt.

Az Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe oltár

A képtől balra Keresztelő Szent János, jobbra Szent Jeromos szobra látható az általa meggyógyított oroszlánnal. A második szint központi alakja Remete Szent Antal, az őt ábrázoló képet balról Egyiptomi Szent Mária, jobbról pedig Szent Paula szobra keretezi. A retabló oromzatán az oltárt a gyermek Jézust tartó Szent József szobra zárja.

Kapisztrán Szent János oltár

A templomhajó bal, északi oldalán (evangéliumi oldal) a Remete Szent Pál mellékoltáron kívül még két mellékoltár áll: középen a Kapisztrán Szent János oltár, míg a bejárathoz közelebb a Szent Hedvig oltár.

A templomhajó északi oldala

Kapisztrán Szent János – aki a nándorfehérvári győzelem kivívásában kulcsszerepet játszott – 1455-ben Nosztrán járt, ahonnan így írt: „Aki testben szenteket akar látni, menjen Nosztrára!”

Kapisztrán Szent János oltár

Az eredeti oltárkép Szent Ágostont ábrázolta, a mai Kapisztrán Szent Jánost ábrázoló, két angyallal közrefogott oltárkép fölött a Hont megyei Nyéki Fekete család címere fedezhető föl, míg a címer fölött Avilai Szent Teréz portréja látható, ugyancsak két angyal között.

Szent Hedvig oltár

Az eredeti oltárkép Szent Tamást ábrázolta, az újabb keletű Szent Hedvig – a lengyeleknél népszerű Nagy Lajos király lánya, akit 1997-ben avattak szentté – oltárkép felett sugárkoszorús "Istenszeme" faragvány áll, míg az oltárkép aljára három címer van festve: Nagy Lajos címere, Magyarország korona nélküli címere és a Jagelló címer.

Szent Hedvig oltár

Szent András oltár

A templomhajó jobb, déli oldalán (leckeoldal) Az Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe mellékoltáron kívül – a bal oldalhoz hasonlóan – ugyancsak két mellékoltár áll még: középen a Szent András oltár, míg a bejárathoz közelebb a Boldog Özséb oltár.

A templomhajó déli oldala

Szent András apostol ábrázolása az ortodox egyházon kívül a pálos hagyomány és művészet elmaradhatatlan motívuma.

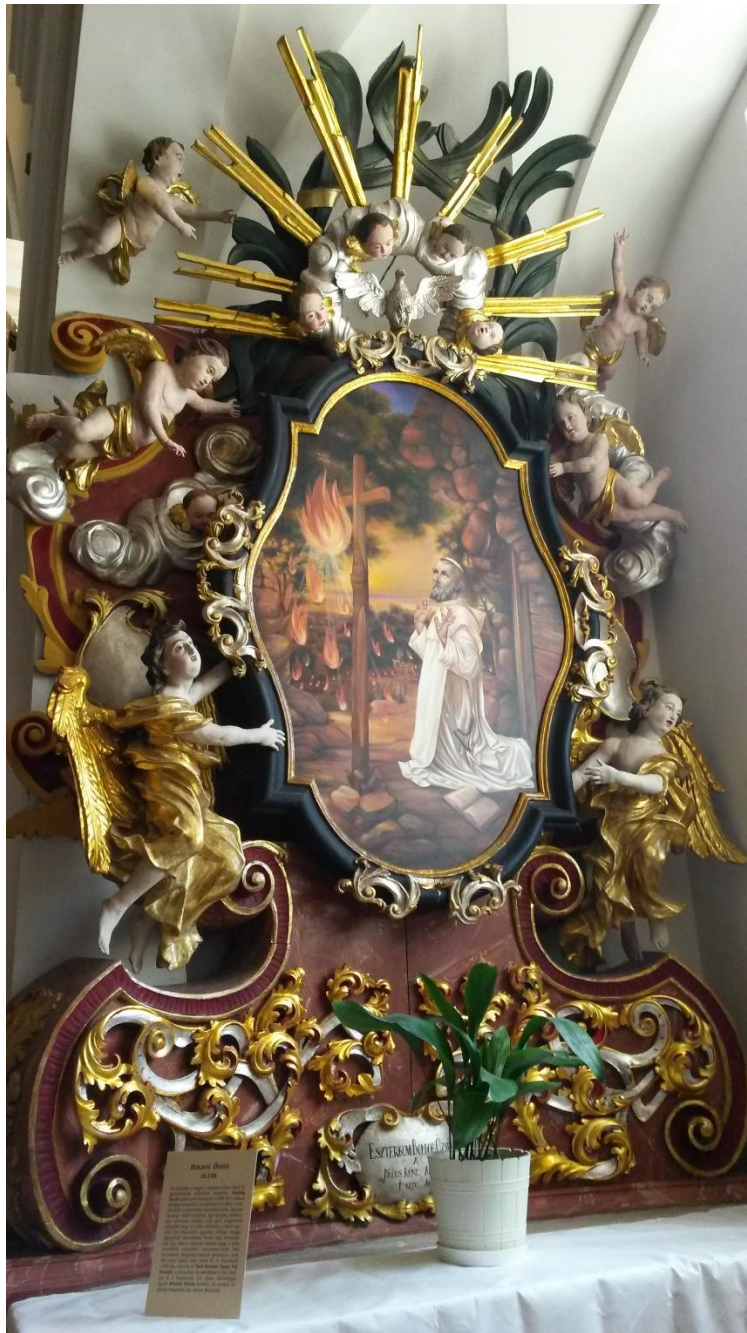
Szent András oltár

A hat angyal keretezte kartus alakú oltárkép Szent András apostolt ferde keresztjével ábrázolja. A golyvázott párkány fölötti baldachin alatt Szent Anna képe látható a gyermek Szűz Máriával.

Boldog Özséb oltár

Korábban Nepomuki Szent János volt az oltár névadó szentje. Boldog Özséb, miután a pilisbe vonult egy éjszaka, imádságos virrasztás közben, sok apró lángocskát pillantott meg az erdő sűrűjében, amint egymás felé közeledve egyetlen lobogó lánggá egyesültek közvetlenül Özséb atya keresztjénél. Úgy vélte a látomás alapján,

hogy a pilisi szentéletű remetéket szerzetesrenddé kell szerveznie, ez vezetett a [Pálos Rend](#) megalapításához.

Boldog Özséb oltár

A párkányon a Szentlélek galambja tűnik fel sugárfényben, angyalokkal körülvéve, az alatta lévő oltárkép festményén Boldog Özséb imádkozik rendi öltözetben a feszület előtt.

Fatimai kápolna

A bejáratától jobbra, a bazilika déli tornya alatt található kegykápolnába helyezték el eredetileg a Fekete Madonna kegyképet.

A Fatimai kápolna a bazilika déli tornya alatt található

1759-ben Ruesmann Antal pálos szerzetes faragott oltárt a kegykép számára, amit azonban 1984-ben a főoltárra helyeztek. Ezután a Szűzanya fatimai szobra került a kegykép helyére.

A Szűzanya fatimai szobra

Az oltár szobrai a Szűzanya szüleit, Szent Annát és Szent Joachimot ábrázolják. A Szűzanya fatimai szobra felett, két angyal szobra között egy Szent Józsefet ábrázoló kép látható. A kápolnában található még egy nyolcszögletű faragott keresztelő-medence – melyet Keresztelő Szent János és Jézus szobrai díszítik –, valamint a fogadalmi ajándékok rokkó vitrinje.

A nyolcszögletű faragott keresztelő-medence